

Band till Hälsingland

Skall man sammanfatta Hälsinglands problem i ett enda ord, måste det bli: Avfolkningen.

Den är Hälsinglands ödesfråga.

Idag går flyttlassen söderut, till städerna där jobb och utbildningar samlas. Hälsingland, ja hela Norrland, dräneras på sina naturtillgångar vare sig den räknas i träråvara, vattenkraft eller människor.

Att vara många människor på en plats är förstås inget självändamål. Den relativa friheten från trängsel är en del av charmen med att bo i Hälsingland. Men utflyttningen, åtminstone i dagens takt, skapar en rad problem som inte kan förbises.

De allt färre invånarna i Hälsingland betalar allt mindre skatt, bygger färre nya hus och handlar allt mindre i de lokala butikerna. Underlaget för service av olika slag sjunker. Resignationen breder ut sig.

Förändring så nära

Och ändå finns möjligheten till en förändring så nära. Storstädernas tillväxt skapar överhettning, prisstegringar och sociala problem. Bortåt en halv miljon människor skulle enligt en undersökning vilja flytta till ett lantligare boende. X2000, järnvägsstationen under Arlanda och allt bättre Internetförbindelser gör det möjligt att både äta kakan och ha den kvar, att få det naturnära boendets fördelar utan att avskärma sig från omvärldens alla möjligheter till stimulerande arbete, nöjen och kultur.

Distansarbetandet har sina nackdelar som gjort att det inte slagit igenom lika fort som man hoppats, men det växer och kommer säkerligen att fortsätta växa i takt med att kommunikationerna förbättras. I Svågadalen gläds vi just nu åt en datakonsult som valt Sördala istället för Stockholm som bostad och bas för sina kundbesök i södra Norrland.

I det perspektivet är Hälsingland en möjlig vinnare – avståndet från Stockholm och Arlanda är överkomligt i förhållande till hur mycket livskvalitet och boendekvalitet här finns. Det gäller ”bara” för Hälsingland att överleva och hålla servicenivån uppe så länge att nästa gröna våg hinner slå igenom.

Återflyttare?

En strategi för att möta avfolkningen måste bygga på flera ben. Att försvara den välfärd vi har kvar är livsnödvändigt, att skynda på de nya kommunikationerna likaså. Att marknadsföra Hälsingland bland tänkbara inflyttare är en tredje väg. Däremot tror jag inte vi skall avråda unga från att studera på annan ort, resa och vidga sina vyer. Men vi måste ge dem en så positiv bild av sin barndomsbygd att

de gärna återvänder, fortsätter ta del av dess kulturliv och utveckling och håller dörren öppen för att flytta tillbaka till Hälsingland när tillfälle ges. Just bland dessa utflyttade hälsingar tror jag den största potentialen finns för inflyttning. Många utflyttare har starkare band till Hälsingland än de som valt att bo kvar.

Kärleksinvandring

Själv tillhör jag en annan kategori inflyttare: kärleksinvandrarna. För 18 år sedan kom jag till Vallsta för ett tillfälligt jobb och blev förälskad, i landskapet Hälsingland i allmänhet och i en av dess invånare i synnerhet. Först tog jag henne med härifrån, men för drygt tio år sedan hamnade vi ändå i Delsbo.

Hennes band till Hälsingland var starkare än mina till Småland.

Och här tror jag en strategi för att hejda avfolkningen måste ta sin utgångspunkt – i de starka banden till Hälsingland. De finns idag men det gäller att vårda dem.

Det gäller att ungdomarna lämnar Hälsingland med känslan av att de är på väg från hemmahamnen ut på ett äventyr, inte att de överger ett sjunkande skepp.

Det gäller att hemvändarnas återkommande besök i barndomsbygden ger positiva minnen och inte präglas av förfall och missmod. Det gäller att kontakten mellan hembygden och utflyttaren inte avbryts utan stärks. Det gäller att identiteten som hälsing är något man gläds åt och framhäver med stolthet.

Mer än bredband

En strategi för att hejda avfolkningen bör ta sin utgångspunkt i Hälsinglands rika historia, kulturtraditioner och natur, kombinerat med mer nyskapande kulturevenemang. Träteatern i Järvsö är ett lysande exempel på hur man skapat stor konst i ett levande samspel mellan lokala kulturella traditioner och impulserna från ett globalt kontaktnät. Ett rikt kulturliv gör en bygd mer attraktiv att bo och verka i. I en alltmer gränslös värld får de känslomässiga banden större inflytande på var man väljer att bosätta sig.

Bredband är nog viktigt, utan dem har vi en konkurrensnackdel mot andra områden. Men det är de historiska, kulturella och känslomässiga banden som kan få en person att föredra Hälsingland framför varje annan möjlig plats på jorden att bo på.

Glöm då inte heller att vi som inte är födda här, utan flyttat hit senare, också har knutit starka band till Hälsingland.

Jag vill också vara stolt över att vara hälsing!

Roland Hamlin

Roland Hamlin, Delsbo, är glesbygdsutvecklare i Svågadalen, gift och trebarnsfar.